

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa J.W.K.
przeciwko "B." spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej B. sp. z o.o. w S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa (...), Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Według wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) w dniu 4 kwietnia 2008 r. została zawiązana spółka z o.o. B. w S., której celem było wybudowanie hotelu w Sile, jego uruchomienie i prowadzenie. Prezesem spółki został M.B., który w 2011 r. wraz z żoną D. B. zaproponowali powodowi wstąpienie do tej spółki i jej dokapitalizowanie oraz objęcie w niej 50% udziałów; wiązało się to z koniecznością zainwestowania 4 000 000 zł. Początkowo powód nie godził się na tą propozycję, ale ostatecznie, po namowach T.S., przyjął ją w zmodyfikowanej postaci, mianowicie jego żona objęła 25% udziałów, zaś drugie 25% nabył T.S.. Powód wszedł do rady nadzorczej. Hotel dla jego uruchomienia potrzebował kolejnego kredytu, którego załatwienia podjął się powód, który pozostawał w związkach biznesowych z B. w C.. W dniu 15 kwietnia 2013 r. P. w C. zawarł z pozwaną spółką umowę kredytu komercyjnego obrotowego w kwocie 2 000 000 zł na okres do 31 grudnia 2016 r. Zabezpieczenie spłaty

stanowiło poręczenie cywilne i wekslowe powoda i jego żony. Na podstawie dwóch aneksów spłata kredytu została przesunięta do dnia 30 czerwca 2016 r. Spółka wymagała jednak dalszego dokapitalizowania i w tym celu zawierała ze współnikami umowy pożyczki, w tym z żoną powoda. W 2016 r. państwo B. założyli spółkę D., której celem była obsługa hotelu i w ten sposób wszelkie dochody pozwanej spółki były wyprowadzane do spółki obsługującej.

Udzielony kredyt, za zapłatę którego poręczył powód, nie został spłacony i nakazem zapłaty z dnia 30 listopada 2017 r., wydanym w postępowaniu nakazowym z weksla, Sąd Okręgowy w P. zasądził od pozwanej spółki oraz powoda i jego żony solidarnie na rzecz P. w C. kwotę 2 061 712,75 zł z odsetkami od dnia 29 lipca 2017 r. W związku z tym, że wydany nakaz zapłaty, z upływem ustawowego terminu do zapłaty, stał się natychmiast wykonalny, zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne i Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. wezwał powoda do zapłaty, pod rygorem skierowania egzekucji do ruchomości i innych praw majątkowych. Powód i jego żona wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty podnosząc m.in. zarzut potrącenia wierzytelności w stosunku do P. w C. z tytułu spłaty udziałów. Ostatecznie powód chcąc uniknąć egzekucji i dodatkowych kosztów z tym związanych zapłacił w dniu 28 grudnia 2017 r. na rzecz P. w C. kwotę 2 154 425,49 zł. Powód i jego żona w sprawie o zapłatę, w której został wydany przeciwko nim nakaz zapłaty wnosili o zwrot tej kwoty, w związku z wcześniej podniesionym zarzutem potrącenia. Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w Płocku uchylił nakaz zapłaty i powództwo oddalił, wskazując, że powód w toku procesu zapłacił dochodzoną przez Bank należność i równocześnie wskazał, że zarzut potrącenia nie odniósł zamierzonego skutku prawnego, niezależnie od dokonanej zapłaty, a to z uwagi na okoliczność, iż Komisja Nadzoru Finansowego nie zezwoliła P. w C. na obniżenie funduszy własnych, z których mogłaby nastąpić spłata udziałów. Powód nie był współnikiem pozwanej spółki.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona pozwana oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Według skarżącej Sąd drugiej instancji dokonał wadliwej interpretacji prawa materialnego, tj. art. 72 § 1 k.c. i dopuścił się wadliwości w prowadzeniu postępowania dowodowego. Nadto zaskarżone orzeczenie stoi w sprzeczności z dotychczasową linią judykatury dotyczącą konieczności powołania biegłego sądowego przy ustalaniu stanu faktycznego, gdy do tego są niezbędne wiadomości specjalne.

Tak lakoniczne i ogólnikowe uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie daje podstaw do uznania, iż skarżący wykazał jej oczywistą zasadność w przedstawionym wyżej rozumieniu. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi jej element samodzielny - wyodrębniony w oddzielnej jednostce normatywnej i nie może być utożsamiany z innymi wymogami formalnymi skargi kasacyjnej, w tym jej podstawami i ich uzasadnieniem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, nie publ., z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, nie publ., z dnia 8 stycznia 2019 r., IV CSK 243/18, nie publ.).

W tej sytuacji tylko ubocznie należy wskazać, że Sąd drugiej instancji szczegółowo wyjaśnił, z jakich przyczyn nie uznał, iż strony, w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, zawarły ugodę, w świetle której roszczenie powoda nie byłoby jeszcze wymagalne, a ponadto wskazał na przyczyny uzasadniające pominięcie wniosków dowodowych z osobowych źródeł na okoliczność zawartego przez strony w 2013 r. porozumienia co do zakresu finansowania przez powoda pozwanej spółki. Przede wszystkim zwrócił uwagę, iż strona pozwana nie przedstawiła konkretnych warunków tego porozumienia w ramach twierdzeń procesowych oraz w tezie dowodowej, w szczególności, by z tego porozumienia wynikał obowiązek powoda, który tamowałby mu możliwość dochodzenia od pozwanej spółki zapłaconej przez niego kwoty jako poręczyciel zobowiązania pozwanej w stosunku do P. w C., tym bardziej że z zeznań prezesa zarządu pozwanej nie wynika, by zostało zawarte przez strony porozumienie, w ramach którego powód przyjąłby konkretne zobowiązanie mające wpływ na skuteczność dochodzenia przez niego należności w niniejszym procesie. W konsekwencji brak wykazania istnienia tego rodzaju porozumienia, czyniło również bezprzedmiotowym wniosek o opinię biegłego sądowego na wskazane przez pozwaną okoliczności.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. a o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).